

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

VIII. Conceptio Virginis. Sapientia ædificavit sibi domum, excidit columnas septem. Prover. 9 v. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

in manu solius DEI positas esse sortes
tuas per totam æternitatem : hoc si
scias, qui fieri potest, ut cum ullius gra-
tia contempnas? aut illi non servias eâ,
quæ decet, fidelitate? En igitur, quàm
stricta intercedat connexio inter verba
ista : *Non accipiam personam viri, &
DEUM homini non æquabo.* & illa, quæ
videntur non ad eò connexa : *Nescio
enim, quam diu subsistam & si post modi-
cum tollat me factor meus.*

4. Considera, si ulli unquam apte
conveniebant hæc verba, utique fuisse
magnum illum Archiepiscopum, quem
hodie veneramus, Divum Ambro-
sium, an nescis, quanto animo ille se
opposuerit Imperatori Theodosio,
Principi aliàs tam gravi, tamque pio,

quando ob crudelitatem exercitam in
Theſſalonicenſi ſtrage illum etiam
templi aditu prohibuit. Cogita igitur
iſta fuiſſe verba, quæ tantum animi
inſpirârunt : quis ſcit, an non iis etiam
ſit uſus in hoc ipſo actu, quem audiſti?
ſi non iſta, certè alia protulerit his non
abſimilia. Tu illa in promptu habe
quavis occasione, quæ ſe offerat ; & ſi
magno animo velis ſuperare reſpectus
humanos, ſtarim dic intra te ipſum.
*Non accipiam personam viri, & DEUM
homini non æquabo.* & ſi hoc ad eos
promptè ſuperandos non ſufficiat, per-
ge, & dic : *Nescio enim, quam diu ſubſi-
ſtam, & ſi poſt modicum tollat me
factor meus.*

* *

VIII.

Conceptio Virginis.

Sapientia ædificavit ſibi domum, excidit columnas ſeptem. Prover.
9 v. 1.

1. Considera communi Patrum sen-
ſu intelligi per Domum, de qua
hic ſermo eſt, Mariam Virginem, jam
inde ab æterno electam, ut eſſet magna
DEI Mater. Nota proinde, quomo-
do loquatur. Deſcenſurus in ter-
ram hæc dubiè domum ſibi delegit,
ſed non delegit, ut dici ſolet, pretio
conductam, aprando mulierem quan-
dam ordinariam ad hoc grande Matris
officium. Potius eam ſibi fecit : *ædi-
ficavit.* hoc eſt, fecit quidem, ſed non

ut res ceteras creatas, quaſi nullo ope-
ris ſui ſtudio : *Ipe dixit, & facta ſunt.*
fecit cum designatione, cum industria,
architectura, regula : *ædificavit, & cui?
ædificavit ſibi.* non ædificavit, ut eam
alteri locaret, ſed pro ſe tantum, id eſt,
ut ſuum eſſet diverſorium, ſuum rece-
præculum, atque ad eò Domus digna
DEO, in qua nemo alius unquam ha-
bitavit, ſicut enim fieri voluit filius
Mariæ, ita etiam eſſe voluit filius Uni-
cus. quo poſito an non eam ſibi effor-
mare

Bbb bbb 2

mare studuerit cum omnibus perfecti-
onibus, prerogativis & dotibus, quæ
possent reddere magis amabilem? Non
est Monarcha, qui, dum agitur de fa-
brica, maxime de sede sua Regiâ, par-
cat sumptibus. & tu credes diversum
tenuille modum agendi Verbum Æ-
ternum? Imò ideo hoc loco potius
Sapientiæ nomen sibi tribuit, quàm
quodvis aliud, *Sapientia edificavit sibi
domum*, ut intelligas hac maxime u-
sum, tanquàm supremum Architectû,
in fabricâ tam pulchrâ, ut ab ea arce-
ret, quidquid esse potest imperfectum,
distorum, & indecorum, imò modis
adornaret tam præclaris, ut demum
appareret opus esse factum ad dandû
sua specimen Sapientiæ. Quod si ergo
alia deesset regula metiendi dotes in-
effabiles & privilegia Mariæ, ista suffi-
ceret, si audias eam ædificatam à Sapi-
entiâ, & unicè ædificatam pro domo
sua non alterius. *Sapientia edificavit
sibi domum.*

2. Considera, qualis ille futurus
esset Princeps, qui structo sibi sumptu-
oso Palatio, sineret deinde ante suum
ingressum illic habitare quendam su-
um proditorem, transfugam, perduel-
lem, & hanc suo adeò infami illud in-
ficere. Imò tantum abest hoc à quo-
quam permitti, ut hanc faciem homi-
num nec ad mille milliarum propinqua-
re sustineret. & crederet quisquam,
cùm Verbum Æternum Domum sibi
struxerit adeò pulchram, qualis est
Virgo, & unicè pro se struxerit, passu-
rum deinde, ut ante se illud inhabitet
proditor suus diabolus, nec inhabitet

duntaxat, sed ejus adeat possessio
vi peccati, quod originale vocatur
Istud sanè credibile videri nullâ ra-
one potest. quo enim modo hanc des-
moni relinquere possessionem poterit?
an necessitate compulsus, an libera ele-
ctione? si necessitate: ergo tantum non
habuit virtutum, ut posset impedire. Si
electione: ergo tantum non habuit
erga Virginem amoris, ut vellet. & est
qui ultro concedat hoc absconditum
cunquæ gravissimum? *Sapientia ædi-
ficavit sibi domum.* Creandum quæ-
ritur, qui eam pro se fabricavit, eam mole
quoque voluisse. & si ferre non potuit,
ut post se ad illam demon accederet,
quomodo ferre potuit, ut illam ante se
incoleret? Sapientiæ erat sibi fabricare
domum tam dignam, Providentiæ ab
omni hostili incurfu eam tutam. *Sapientia
ædificabitur domus, & Prudentia in-
habitabitur.* Prov. 24 v. 2.

3. Considera, quò domus quibus-
di magis fieret spectabilis, discepta-
tiam in ejus structurâ multas erexit
columnas, quæ illam sustinerent lu-
mul, & exornarent. *Excelsæ colom-
nas septem* hoc est, placimaz, modo lo-
quendi frequenter usitato Scripturæ.
*Anima viri sancti enunciat aliquando
vera, quàm septem circumspiciunt
sedentes in excelsis ad speculandum.*
Eccl. 37. v. 18. *Iste columnæ erant vir-
tutes, quæ ornabant animam Virginis.*
porrò quis explicet, quot ille tutatus?
fuerunt universæ, hoc enim patet in
sacris paginis indicat vox *septem.* Per
*septenarium numerum Universas de-
signatur.* Ita est, virtutes omnes de-
nig

nique ad suas reducuntur species, quæ
 eidem sunt septenæ, si strictiore sensu
 accipiantur. & ideo pariter hoc sensu
 septem recensentur, non septem nu-
 mero, sed differentiâ: deinde septem
 istæ sunt virtutes primariæ, à quibus
 omnes aliæ promanant. Tres Theo-
 logicæ, Fides, Spes, & Charitas, quæ
 plusquam humanæ, vel Divinæ vo-
 cantur, quia sunt virtutes propriæ ho-
 minis, proutis vi elevationis factus est
 Divinæ consors naturæ: & quatuor
 Cardinales, Prudentia, Justitia, Tem-
 perantia, Fortitudo, quæ sunt virtutes
 dictæ humanæ, seu morales, quia
 sunt virtutes propriæ hominis juxta
 statum suum naturalem, non eleva-
 tum. Itaque omnes istæ non erant in
 Virgine, ut in nobis, vacillantes, sed
 firmæ, & stabiles, atque idcirco Co-
 lumnæ appellantur: *Excidit Columnas
 septem*, quia nunquam motæ sunt loco
 suo, sed potius quamprimùm stabilitæ
 per confirmationem in gratia, quâ
 magis permanens, & eximia nequeat
 inveniri, ut vel ipsum excluderet fom-
 item. *Ego confirmavi columnas ejus.*
 Pl. 74. v. 4. Cum columnas aspicias
 adedò speciosas, quid superest, quàm
 ut earum amore accendaris? attende il-
 las, contemplare, & videbis in earum
 qualibet signata incomparabilia quæ-
 dam opera Mariæ, quarum alia perti-
 nebant ad Fidem, Spem, & Charita-
 tem, alia ad ceteras virtutes suprâ me-
 moratas. Eas admirare, ama, ex-
 osculare labris cordis devoti, in te ipso
 exprime. æquum sanè est laudare vir-
 tutes Virginis, æquum amare, æqu-

um admirari, sed æquissimum eas
 imitari.

4. Considera sapientiæ hinc non ad-
 scribi specialiter, quod manu suâ tales
 columnas elaboraverit, vel erexerit,
 vel exornaverit: adscribi potius, quod
 exciderit. *Excidit columnas septem*,
 ut constet, de qua vena illas sumpsit,
 venâ scilicet tam pretiosâ, tam rarâ,
 ut opus fuerit solius sapientiæ increatæ
 illas in abditissimis investigare fodinis.
 Hinc est, quod virtutes aliis commu-
 nes in Virgine conditionis essent adedò
 heroicæ, adedò præcellæ, ut ordinem
 constituerent superiorem illo, in quo
 eas Iusti alii solent possidere. at si ita
 res habeat, quis credat Virginem à
 Deo comprehensam communi pacto,
 quod fecerat cum Adamo, ut ab ejus
 obedientiâ cunctorum felicitas pen-
 deret posterorum: siquidem illa habi-
 tura erat tantò majorem fidem quàm
 Adamus, tantò majorem Spem, Cha-
 ritatem, Prudentiam, Justitiam, Tem-
 perantiam, Fortitudinem, quàm A-
 damus, nec solùm majorem actu, sed
 habitu, ita, ut ob perfectionem ejus
 propriam virtutibus posset longè faci-
 lius adimplere totam exactissimè le-
 gem Divinam? Hoc est argumentum
 maximè verisimile, quo demonstratur
 B. Virginem Christi causâ, cujus de-
 bebat esse dignum opus, eximendam
 fuisse à communi sorte, ut & ipsa de-
 penderet à constantia Adami, multi
 fortè ex capitibus optandâ aliis, sed
 non illi. Tu quid agas, nisi ut toto
 corde exultes cum Maria Virgine ob
 electionem ejus factam ad talem sta-
 tum

tum, quo Domini sui esset Mater: unde si tot aliæ in eam manarunt prerogativæ, facile potes judicare, etiam istam manasse, ut sine peccato conciperetur. Aliàs qualis, quæso, fuisset ista proportio etiam in primis describendis lineamentis. illi in secundo vi-

tæ suæ momento virtutes conferretur, eò singulares, ad eò sublimes, & in primis permisisse, ut primo instanti esset filia Iræ? *Columna aurea super bases argenteas*, ait Dominus & non super *luteas*. Eccl. 26. v. 23.

IX.

Maledictus homo, qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum, & à Domino recedit cor ejus. Jer. 17. v. 5.

1. **C**onsidera, quoties te fefellerit fiducia, quam in hominibus reponere, quin etiam nun respicias. Vide ergo, an non ista saltem verba sufficiant, ut demum hodie ab illis abstractam in Deo colloces. *Maledictus homo, qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum.* Duo sunt, quæ movere te possint, ut spem tuam fundes in auxilio hominum, primum est eorum fidelitas, alterum potestas, quippe si crederes eos dare non posse bonum illud, quod desideras, aut dare nolle, non obstantibus amplissimis promissis, quæ fecerunt, in iis neutiquam sperares. Jam igitur his, qui spem suam fundant in eorum fidelitate, hinc dicit Propheta: *Maledictus homo, qui confidit in homine.* & iis, qui fundant in potestate, subjungit: & *ponit carnem brachium suum.* & tu patieris in corde tuo hospitari fiduciam, quæ secum affert maledictionem recipienti?

2. Considera, vocem maledictionis in proposito nostro tres habere sen-

sus posse, prænunciandi malum. *Maledicti, qui declinant à mandatis tuis.* Pl. 118. v. 21. imprecandi malum. *Veni & maledic Jacob.* Num. 23. v. 7. & mittendi malum: *Cum respiceret, vidit eos,* hoc est, *pueros parvos,* & *maledixit eis in nomine Domini.* 4. Reg. 1. v. 4. triplici hoc sensu iustitiam vult Propheta, ut ostendat, quomodo sit maledictus, qui suam in homine fiduciam reponit. 1. ut Propheta maledicendo talibus malum suum augeret. quid enim prælagiri poterit in hoc ætiosum illi, qui nititur fide hominum adeò fallaci, aut potestate hominum adeò infirmâ: fallacem esse cupiditatemque hominis fidem, manifestum est quia is nimis est natura volubilis & *omnis homo mendax.* Pl. 117. v. 11. Tam volubilis est in decretis voluntatis, quam in iudiciis intellectus, tam volubilis in iudiciis intellectus, quam in apprehensionibus phantasie, qui autem nescit istas esse instar colorem, qui tam varium reddunt Chameleontem? ad omnem aspectum variantur.

Janna
1771